

ISSN 1016-9954

Št. 74 · December 2004 · Slovenska izdaja

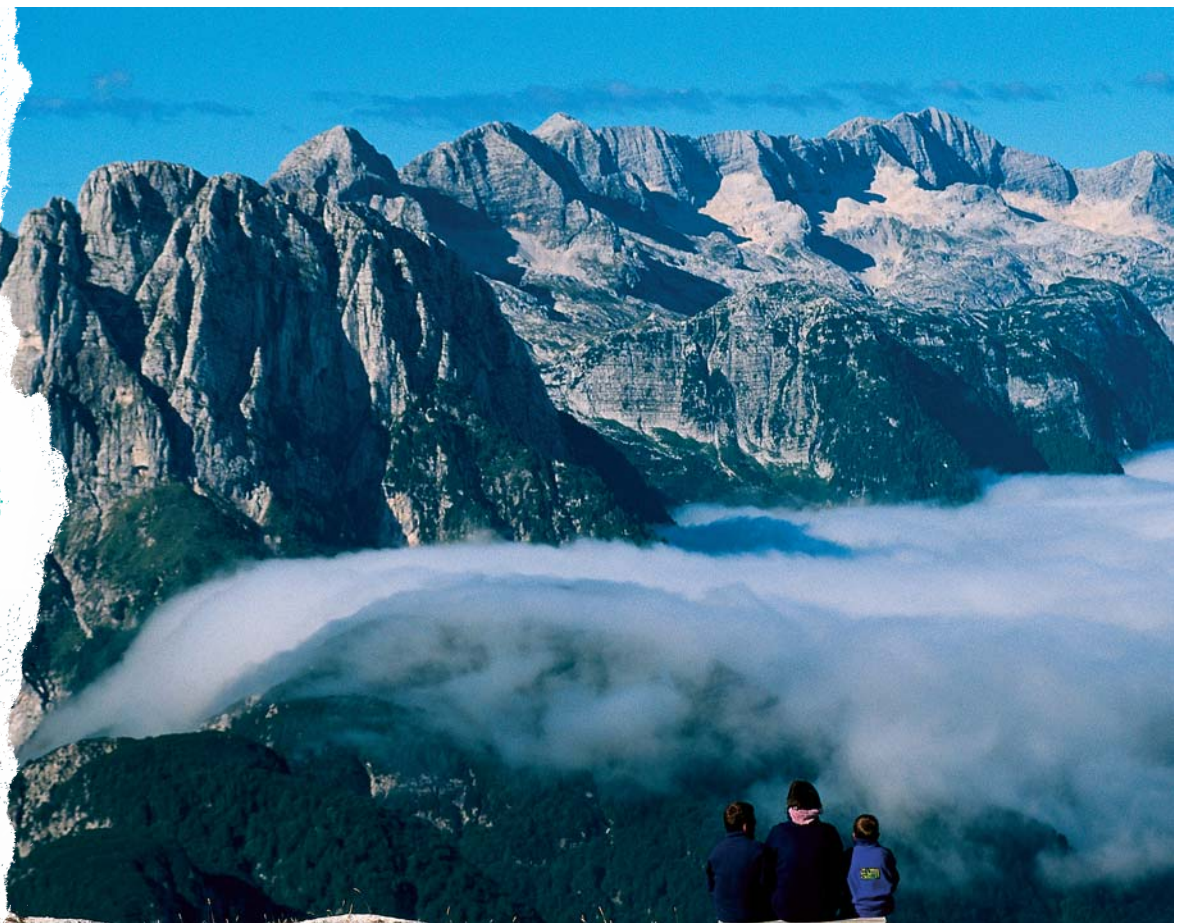
Commission
Internationale
pour la
Protection
des Alpes

Internationale
Alpenschutz-
kommission

Commissione
Internazionale
per la Protezione
delle Alpi

Mednarodna
komisija za
varstvo Alp

Avstrija
Francija
Italija
Lihtenštajn
Nemčija
Slovenija
Švica

Alpe bodoče generacije

Draga bralka, dragi bralec!

Pred kratkim se je na Alpskem tednu v Kranjski gori v Sloveniji prvič zbralo okrog 240 udeležencev iz štirih velikih omrežij, ki jih povezuje zanimanje za Alpe. Prireditelji, ki so jo organizirali CIPRA, ISCAR (Alpski forum), Omrežje občin Povezanost v Alpah in Mreža zavarovanih območij v Alpah, lahko ocenimo kot popoln uspeh.

Tukaj, ob vznožju Triglava, so se med udeleženci iz različnih območij in deloma različnih političnih interesov – od kmetov s hribovskih kmetij in regionalnih

– med znanstveniki, ki analizirajo in tolmačijo naravo in zgodovino, gospodarstvo in kulturo Alp,

– med odgovornimi osebami iz občin, ki so v Alpah neposredno odgovorne za površine,

– med osebami, odgovornimi za narodne in naravne parke, katerih dolžnost je varstvo dragocenih naravnih in krajinskih biserov na območju Alp,

– kakor tudi med nami, okoljevarstveniki in gorniki, ki želimo z Alpsko konvencijo in z njenim uresničevanjem na politični ravni ustvariti možnosti za trajnostno prihodnost Alp.

CIPRA bo prihodnja leta poskusila pri svojem delovanju izhajati iz temeljev, ki so bili «položeni» na prvem Alpskem tednu. V prihodnjem letu bo tako treba skupaj z drugimi krovnimi organizacijami začeti razpravo o predlogih za uveljavitev politike v Alpah, ki bo usmerjena v prihodnost. To morajo biti predlogi, ki bodo v enaki meri upoštevali mestna središča kakor tudi podeželska območja. Doseči moramo, da bodo spoznanja in zahteve, ki bodo izšli iz omenjene razprave, s pomočjo lobiranja in odnosov z javnostmi postali tudi uresničljivi. V tem smislu želim kot predsednik CIPRE v prihodnje s konstruktivno kritiko in konkretnimi, zglednimi projekti prispevati k temu, da se bo alpski proces še naprej uspešno nadaljeval.

Prisrčno Vas pozdravljam,

Vaš

Dominik Siegrist
Predsednik CIPRA-International

politikov iz Vorarlberga, univerzitetnega profesorja iz Savoje, kulturnikov iz Slovenije pa vse do računalniških strokovnjakov iz Švice – spletle številne nove vezi.

Seveda ni mogoče zanikati, da se pri nujno dogodku takih razsežnosti, kot ga je Alpski teden predstavljal za organizacije, ki so ga pripravile, pojavijo tudi pomanjkljivosti. Tako bo treba na naslednjem skupnem srečanju vsebino predavanj še bolj prilagoditi potrebam udeležencev. Osrednji predmet obravnavanja bi bilo treba še določeneje usmeriti v problematiko, ki je v tem trenutku pomembna za Alpe. Morda bi bilo treba na plenarnem delu srečanja poleg predavanj organizirati tudi delavnice v manjšem obsegu.

Trdno upamo, da je konferenca «Alpe bodoče generacije» znamenje, da se začne nova faza sodelovanja med različnimi skupinami akterjev v Alpah, in sicer:

© CIPRA

VSEBINA

Alpe bodoče generacije

4 Alpe bodoče generacije

6 Zaželeni stranski učinki

7 Od «Alp za prihodnje generacije» do «Prihodnosti v Alpah»

8 Mešani rezultati 8. alpske konference

Bela knjiga/ črna knjiga

9 Ekološka mobilnost v dolini Valée de la Clarée

9 Bavarska smučišča – zimska pravljica?

CIPRA aktivno

10 Hiše brez ogrevanja? Prava malenkost!

10 Nov dosje alpMedie o umetnem zasneževanju

11 CIPRA – Avstrija: stičišče delovanja za varstvo Alp

Novice

12 Zahvala Andreasu Weissnu

Na naslovnici: Mangartsko sedlo, Slovenija

Alpe bodoče generacije

Od 22. do 25. septembra 2004 je v Kranjski Gori v slovenskih Alpah potekal Alpski teden, na katerem se je srečalo okoli 240 udeležencev iz vseh alpskih držav. Tema konference z naslovom «Alpe bodoče generacije» je bila pravzaprav izziv: predavatelji so obravnavali ekološke, socialne in ekonomske vidike, o katerih se je na delavnicah razvila živahna razprava.

© B. Kladhnik, Slovenian Tourist Board

Oblikovanje prihodnosti Alp z optimizmom.

Ur. – Trajnostni razvoj je po definiciji dolgoročen proces. Za način razmišljanja, usmerjenega v prihodnost, so pri tako kompleksni zadevi potrebne metode, kot jih je v svojem uvodnem referatu pomembno predstavil Bernard Debarbieux z Univerze v Ženevi. Da bi delovanje usmerili v trajnostni razvoj, je prospektivno, tj. v prihodnost usmerjeno razmišljanje. Kompleksnost vprašanja in zahteva po upoštevanju potreb prihodnje generacije imata za posledico, da se od nosilcev odločitev preveč zahteva. V času negotovosti je prospektivno razmišljanje nujna, če želimo oblikovati pot k trajnostnemu razvoju čim učinkoviteje. Šele ko je neka vizija ali neko zaželeno stanje identificirano in ko jo oz. ga sprejmejo tudi prizadeti subjekti, lahko družba ali skupina uresniči ukrepe, ki vodijo k uresničitvi cilja. Predstavljena predavanja so ponudila različne vizije in scenarije, ki so pokazali, kakšna je prihodnost Alp.

Diferencirane razvojne strategije za alpske regije

Pojav, ki je bil posebej omenjen v več prispevkih, predstavljenih na Alpskem tednu, se imenuje prostorska polarizacija. Martin Boesch z Univerze v St. Gallnu je pokazal, kako je globalni proces vedno večje delitve dela in intenzivne gospodarske specializacije končno povzročil prehod od regionalnega samooskrbnega malega gospodarstva do globalne konkurence gospodarskih središč. V tem konkurenčnem boju imajo urbana in dostopnejša območja prednostni položaj. Boesch je zastavil tudi vprašanje, kako se bo lahko spričo te polarizacije v prihodnje razvijalo «alpsko gospodarstvo». V razpetosti med tržiščem in politiko so možne različne strategije. Eno pa se zdi gotovo: zaradi strukturnih razlik v majhnem alpskem prostoru ne more biti enotne skupne strategije, veliko bolj so potrebni čim bolj fleksibilni in različnim zahtevam prilagojeni instrumenti.

© CIPRA

Intenzifikacija kmetijstva v dolinah in bazenih...

... in vedno večja urbanizacija na zgostitvenih območjih.

© CIPRA

Obvladovanje prostorske polarizacije – osrednji izziv

Vpliv polarizacije na prostorsko strukturo in kulturno krajino alpskega prostora je bil predmet več prispevkov, tako npr. Ayla Borsdorfa iz Avstrijske akademije znanosti na Dunaju, Maria Broggija iz WSL v Birmensdorfu (Švica), Karla Buchgraberja iz Zveznega zavoda za alpsko kmetijstvo iz Gumpensteina (Avstrija) in Wolfganga Pfefferkorna iz dunajskega podjetja Rosinak. Povzetek vseh teh vplivov lahko povzamemo, kot sledi:

- Razmah urbaniziranih zgostitvenih območij: več kot dve tretjini od 13 milijonov prebivalcev Alp danes živi na urbaniziranih zgostitvenih območjih v bazenih in dolinskih legah. Stanovanjska in obrtna območja, ceste in železniške proge, nakupovalna središča in rekreacijski objekti se gradijo na najboljših kmetijskih zemljiščih in v vedno večji meri izrivajo sonaravne krajinske elemente. Zaradi morfologije alpskih dolin in bazenov so škodljivi učinki na okolje, kot so hrup ali vnos škodljivih snovi, v Alpah pogostokrat veliko bolj intenzivni kot zunaj alpskega območja. Iz tega lahko sklepamo, da bo za območja z ugodnimi naravnimi danostmi v Alpah tudi v bližnji prihodnosti značilna njihova intenzivna rast.
- Prostorska koncentracija turizma: območja z intenzivnim turizmom sicer trenutno obsegajo komajda 10 % vseh alpskih občin, vendar pa predstavljajo drugo področje rasti v Alpah. Turizem je najzaslužnejši za gospodarski uspeh Alp v zadnjih sto letih, pri čemer je osnova zgodbe o uspehu zagotovo v prvi vrsti alpska krajina. Učinki turizma na kulturno krajino so ambivalentni: po eni strani so s tem povezani veliki posegi v krajino in velik pritisk na zemljišča in to večinoma na visokih nadmorskih višinah v občutljivih ekosistemih, po drugi strani pa ima ekstenzivno kmetijstvo korist od turizma, saj mu lahko ta zagotavlja tržišče za domače pridelke in izdelke. V naslednjih desetletjih bodo podnebne spremembe in s tem povezano pomanjkanje snega kot tudi vedno večji konkurenčni boj med turističnimi destinacijami povzročili prostorsko koncentracijo: velika in kapitalsko močna alpska turistična območja bodo preživela, nasprotno pa bodo

območja v nižjih legah in s slabšo kapitalno osnovo postala žrtev konkurence.

Kriza «vmesnih prostorov»: gre za območja zunaj urbaniziranih zgostitvenih območij, za katere je danes značilna visoka dnevna migracija zaposlenih, za območja, ki izgubljajo delovna mesta in gospodarsko moč, saj se vedno bolj razvijajo v čista stanovanjska in spalna naselja. Ker je povpraševanje po stanovanjih večinoma veliko, razpršena gradnja narašča. V teh regijah je število dopolnilnih kmetij še posebej veliko. Se bo tudi prihodnja generacija še pripravljena ukvarjati z dejavnostmi, ki prinašajo dodatni zaslužek in hkrati obremenjujejo? Vsekakor moramo pričakovati, da bo prišlo do opuščanja delovno intenzivnih dejavnosti: kmetijstvo se umika na območja z ugodnimi naravnimi razmerami za kmetovanje; strma pobočja in težko dostopne površine se ne obdelujejo več, sčasoma se bodo zarasle in prekril jih bo gozd.

Divjina se vrača: v približno polovici alpskih občin se je število prebivalcev in delovnih mest v zadnjih letih zmanjšalo. Večinoma gre za periferne predelne in visoko ležeče, težko dostopne stranske doline. V prihodnje lahko pričakujemo nazadovanje v razvoju: kjer bo manj delovnih mest in kjer bo upadalo število prebivalstva, se bo zmanjševal tudi obseg lokalne oskrbe, javnih služb in lokalnega prometa. Posledica bo nadaljnje odseljevanje in praznjenje celih krajev. Danes imata v teh regijah kmetijstvo in gozdarstvo še vedno sorazmerno pomembno vlogo, saj obstaja le malo drugih možnosti za zaslužek. V prihodnje lahko pričakujemo, da se bodo strmi in težko dostopni predeli spremenili v površine ekstenzivne izrabe za kmetijstvo in se nazadnje sploh ne bodo več obdelovali. Posledično bo gozd spet zavzel velike površine. Vedno bolj se tudi opuščata gospodarjenje z gozdovi in nega gozdov, zato gozd po mnenju različnih predavateljev ne more več izpolnjevati varovalne funkcije.

Politika mora zagotoviti ustrezne okvirne pogoje

Iz več prispevkov je jasno razvidno, da je razvojne trende širših razsežnosti le težko obvladovati. Po drugi strani pa je jasno, da mora politika nujno zagotoviti dobro usklajene programe in instrumente, s katerimi bi bilo tako mogoče vsaj omiliti najhujše posledice teh razvojnih gibanj. V alpskem prostoru že obstajajo nekateri pozitivni primeri, kot je avstrijski program ÖPUL, s pomočjo katerega se ohranja in razvija alpska kulturna krajina.

«Zaraščanje krajine z gozdom» in «izginjanje naravne krajine» sta temi, ki sta danes v celotnem alpskem prostoru v središču razprav. Nekateri so mnenja, da pomeni izginjanje odprte kulturne krajine ogrožanje temeljev hribovskega kmetijstva in tudi turizma, in zato sklepajo, da je vsaj na posebno kritičnih območjih ogrožena tudi poselitev človeka; drugi spet vidijo v umiku človeka iz nekaterih predelov Alp tudi nekaj pozitivnega. V vsakem primeru pa je jasno, da je v zvezi s (kulturno) krajino prišlo do menjave vzorca. Družbe v alpskih državah so danes prvič v svoji zgodovini prisiljene, da se lahko oz. da se morajo zavestno odločiti za oziroma proti različnim pojavnim oblikam krajine: kakšno krajino želimo imeti, kdo naj bo odgovoren, da bo podoba krajine taka, kot jo želimo imeti, kdo bo to plačal, kakšna bo cena za to?

Razprava je sprožila tudi druga zanimiva vprašanja: kako se je o tako večplastni temi v družbi mogoče dogovoriti? Ali so obstoječi modeli za razpravo in odločanje še primerni? Ali pa potrebujemo druge oblike, ki omogočajo sodelovanje širše javnosti? Vprašanje o novih modelih družbenega dogovarjanja – na ravni EU poteka o tem vprašanju pod geslom 'good governance' široka razprava – ne zadeva samo vsebinskih področij, kot sta 'krajina' ali 'varstvo narave'; vedno pomembnejše mesto ima tudi pri razpravi o prihodnji mobilnosti in prihodnjem turističnem razvoju vključevanje javnosti.

Raznovrstnost turistične ponudbe

Posebna tema kranjskogorskega Alpskega tedna je bil turizem. Izhajajoč iz dejstva, da zimski turizem stagnira in da je opaziti velik upad pri letnem turizmu, sta Philippe Bourdeau in Jean Corneloup (IGA, Grenoble) predstavila tiste ekonomske, socialne in okoljske vidike, ki so odločilnega pomena za prihodnji razvoj alpskega turizma.

Eden najpomembnejših aktualnih pojavov je diverzifikacija. Medtem ko je v Alpah nekdaj prevladovalo le malo športov, pa je danes njihova raznolikost komajda še pregledna: po eni strani število novih športnih zvrsti narašča, po drugi strani pa se vedno bolj povečuje tudi število krajev, kjer izvajajo posamezne športne zvrsti.

© CIPRA

© Rachel Zufferey

Odseljevanje in opuščanje rabe zemljišč v nekaterih gorskih predelih.

© CIPRA

Tržišča lokalnih proizvodov: povezovanje središč s podeželsko okolico.

Financiranje ukrepov urejanja krajine: vprašanje, ki ostaja odprto tudi v prihodnje.

© Bobo, Slovenska turistična Organizacija

Podnebne spremembe zahtevajo nove ideje v zimskem turizmu.

Velikega pomena pri tem je dejstvo, da se številni trendni športi ne izvajajo v visokogorskih predelih, temveč da se mnogi od novih športov odvijajo na srednjih nadmorskih višinah in v bližini samega kraja. To bi lahko po eni strani pomenilo razbremenitev za višje ležeča območja, po drugi strani pa bi se tudi zaradi športnih dejavnosti še povečal pritisk na alpske dolinske lege, ki so že tako ali tako preobremenjene. Zaradi podnebnih sprememb se v zadnjem času izvajanje velikih projektov urejanja območij v turistične namene «pomika» vedno višje – tja, kjer tudi v prihodnje lahko pričakujemo zadostne količine snega. Francesco Pastorelli je zastavil vprašanje, kakšno pot naj uberejo tista območja, ki si v prihodnosti od turizma ne morejo več obetati ničesar več. Je njihova alter-

nativa ekološki turizem? Morda v medsebojnem povezovanju različnih sektorjev? Bo ustvarjena regionalna vrednost zadostovala za zagotavljanje eksistence prebivalcev? Morda pa bo vsaj nekaterim od teh območij s spretnimi novimi prijemi vendarle uspelo najti pametno rešitev in ubrati pot do trajnostnega razvoja.

© CIPRA

Zaželeni stranski učinki

© CIPRA

Skupščina delegatov CIPRE je za novega predsednika izvolila Dominika Siegrista.

Ur. – Mreža zavarovanih območij v Alpah in Mednarodni znanstveni komite za preučevanje Alp sta ob robu Alpskega tedna organizirala učne delavnice. CIPRA je že po tradiciji pred svojo letno strokovno konferenco pripravila skupščino delegatov, na kateri je bil, kot je znano, za novega predsednika CIPRE-International izvoljen Dominik Siegrist (gl. okvir). Srečali pa sta se tudi delovni skupini «CIPRA in EU» ter «Krepitev nacionalnih odborov CIPRE».

Članice Omrežja občin «Povezanost v Alpah» so se srečale na dveh sejah predsedstva in na letni skupščini, prav tako so se sestali člani Usmerjevalnega odbora (Steering Committee) in občine, ki so udeležene pri projektu DYNALP (projekt Interreg IIIB, pri katerem sodelujejo številne občine Omrežja občin), zvrstilo pa se je tudi več zanimivih ekskurzij.

Konferenca, ki se jo je udeležilo okoli 240 udeležencev, je ponudila priložnost tudi za številne načrtovane in nenačrtovane «obrobne» razgovore. Posebnost pri tem je bila zagotovo ta, da so se poleg pogovorov, ki so potekali med osebami iz «lastnih vrst», lahko srečali vsi tisti, ki sicer te priložnosti ne bi imeli: na

istem mestu so se namreč združile najpomembnejše prireditve štirih organizacij, ki delujejo v celotnem alpskem prostoru. Predsednik Stalnega odbora Alpske konference Hendrik Vygen in koordinatorica Alpske konvencije Silvia Reppe sta pripotovala iz Berlina, v Kranjsko Goro so prišli tudi številni predstavniki Stalnega sekretariata Alpske konvencije. Tako so se kot «stranski učinki» prvega Alpskega tedna odvijali številni pogovori in razprave v širšem in ožjem obsegu.

Nova izvolitev: Jernej Stritih, eden od treh podpredsednikov CIPRE-International.

© CIPRA

Novo vodstvo CIPRE-International:

Dominik Siegrist, Švica, (novi) predsednik; Helmuth Moroder, Italija, podpredsednik; Katharina Lins, Avstrija, podpredsednica; Jernej Stritih, Slovenija, (novi) podpredsednik; Josef Biedermann, Lihtenštajn, blagajnik.

Od «Alp za prihodnje generacije» do «Prihodnosti v Alpah»

V okviru Alpskega tedna 2004 v Kranjski Gori je CIPRA predstavila nov projekt «Prihodnost v Alpah» – pogoji za to skorejda ne bi mogli biti idealnejši, saj je cilj projekta nadaljevati tam, kjer je konferenca naletela na svoje meje.

Ur. – Iz zaključnih besed, ki jih je bilo slišati na Alpskem tednu, je razvidno, da je povezovanje izkušenj in znanja prek nacionalnih in strokovnih meja velika nujna.

Spodbujanje dialoga med znanostjo in prakso

Michael Vogel, predsednik Mreže zavarovanih območij v Alpah, je spregovoril o velikem pomenu, ki ga imajo zbiranje in vrednotenje znanja ter njegova uporaba. Predsednik Omrežja občin «Povezanost v Alpah» Rainer Siegele je poudaril, da je treba za bodoča srečanja zbrati več informacij o tem, kako uporabiti rezultate znanstvenega dela v praksi. Znanstvene raziskave bodo tako morale biti v večji meri usmerjene v uporabnost, rezultati pa predstavljani vsem tistim, ki delujejo v praksi.

Dominik Siegrist, novoizvoljeni predsednik CIPRE-International, se je zavzel za vsealpsko sodelovanje v obliki «mreže mrež», kot je bilo predlagano na konferenci. To bi lahko bil temeljni kamen za načrtovanje skupne prihodnosti v Alpah.

Odprtost za nove pristope

Roland Psenner iz Znanstvenega komiteja za preučevanje Alp je opozoril, da je tovrstna skupna prireditel učinkovito sredstvo za spodbujanje izmenjave izkušenj med različnimi pristopi in kulturami. Tudi pogled na druga gorska območja je lahko pri tem zelo koristen. Skupaj z akterji bo treba poiskati nove rešitve. Alpe potrebujejo za uresničitev realističnih ciljev utopičen pristop, pri čemer kompleksnost Alp ne more biti ovira, temveč prednost.

Marjeta Keršič je kot opazovalka na konferenci poudarila, da je samostojno odločanje predpogoj za dostop do informacij. Za to pa so potrebne mednarodne povezave ter izmenjava izkušenj in znanja na vseh ravneh, tudi z lokalnim prebivalstvom.

Ruggero Schleicher-Tappeser, namestnik generalnega sekretarja Alpske konvencije, je poudaril, da je treba razpravljati o vprašanih, kakšno prihodnost želimo za Alpe, kateri so elementi, ki opredeljujejo

identiteto Alp, in katere so skupne značilnosti, ki dajejo podlago za učinkovitejše sodelovanje na območju Alp.

Sistematizirati izmenjavo informacij

Bolje ne bi mogli preiti na projekt «Prihodnost v Alpah», ki ga bo CIPRA naslednja tri leta izvajala s sredstvi sklada MAVa: Vse te zaključne misli so namreč pokazale, da je cilj Alpske konvencije, da bi za eno mizo zbrali predstavnike občin, zavarovanih območij, upravnih organov ter nevladnih organizacij, znanosti in politike, popolnoma pravilen. Istočasno tak štiridnevni dogodek trči ob svoje meje; možnosti izmenjave so omejene na krajše razgovore in okrogle mize.

Na tej točki pa začenja svojo vlogo igrati projekt «Prihodnost v Alpah». Izmenjava se bo sistematizirala in institucionalizirala. Kdor ima vprašanje ali problem, naj pomoč poišče pri ustrezni službi. Znanstvena spoznanja bodo predstavljena kakovostno in v več jezikih, znanje pa bo tistim, ki ga potrebujejo v praksi, posredovano na način, ki bo ustrezal njihovim potrebam.

Povezovanje se je začelo

V ta namen je v okviru projekta «Prihodnost v Alpah» predvidena vrsta dejavnosti, npr. postavitve spletne strani, podprte z zbirko podatkov, izdaja Tretjega poročila o Alpah ter organizacija seminarjev in konferenc, na katerih si bodo udeleženci lahko izmenjevali izkušnje in se učili drug od drugega.

Na začetku tovrstnih projektov so ljudje. Osrednja skupina, ki vodi projekt, se bo seveda aktivno povezovala z akterji v različnih alpskih državah. Prvo srečanje v Milanu je prineslo številne informacije o različnih kulturnih pristopih in potrebah, prav tako so bili že vzpostavljeni novi stiki. Druga srečanja v alpskih državah bodo zagotovo poskrbela, da bo lahko projekt že od samega začetka deležen čim širše podpore.

Mešani rezultati 8. alpske konference

CIPRA je razočarana nad dejstvom, da alpske države niso pokazale pripravljenosti za izdelavo pravno zavezujočega protokola o izvajanju Alpske konvencije na področju prebivalstva in kulture. Glede področja prometa pa so okoljski ministri alpskih držav Bruslju poslali jasne zahteve.

© CIPRA

Vrhunska zasedba: predstavniki pogodbenic Alpske konvencije, med njimi šest ministrov za okolje.

Ur. – Na 8. alpski konferenci, ki je 16. novembra potekala v Garmisch-Partenkirchenu v Nemčiji, so prvič sprejeli večletni akcijski program Alpske konvencije, ki vsebuje smernice za izvajanje dejavnosti v naslednjem šestletnem obdobju. Skoraj vsi ministri so v svojih nagovorih tudi izrazili zaskrbljenost zaradi podnebnih sprememb in posledic, ki jih bodo te imele za Alpe. Predsedstvo Alpske konference je od Nemčije za naslednji dve leti prevzela Avstrija. Prav tako CIPRA obžaluje, da se okoljski ministri alpskih držav niso uspeli zediniti o izvolitvi naslednika začasnega generalnega sekretarja g. Noëla Lebela. Kandidat, ki ga je podpisala večina držav, ni bil izvoljen, ker sta dve državi uporabili veto.

Protokol o prebivalstvu in kulturi doživel le delni uspeh

Namesto pravno zavezujočega protokola o izvajanju Alpske konvencije na področju prebivalstva in kulture so okoljski ministri alpskih držav sklenili, da bodo na to temo pripravili zgolj deklaracijo. CIPRA je razočarana, saj interesi prebivalstva tudi v prihodnje ne bodo na enakovredni ravni kot področje okolja in gospodarstva z devetimi pravno zavezujočimi protokoli o izvajanju Alpske konvencije – med drugim – na področju varstva narave, prometa in turizma. Zagotavljanje lokalne oskrbe na podeželju se zaradi tega v Alpski konvenciji obravnava ravno tako mačehovsko kot zagotavljanje ugodnih možnosti za izobraževanje in nadaljnje usposabljanje ali nadaljnji razvoj regionalne arhitekture. CIPRA vidi v protokolu o kulturi tudi priložnost za intenzivnejše vključevanje prebivalstva v izvajanje Alpske konvencije, kar bi alpskemu procesu dalo nov zagon.

Alpska konferenca je zagovornike pravno zavezujočega protokola podprla v tem oziru, da bo deklaracijo, ki jo je sedaj treba pripraviti, preveril odbor za preverjanje izvajanja Alpske konvencije. Pogodbenice bodo torej vendarle morale poročati, kaj so konkretno storile na tem področju.

Deklaracija o prometu – jasen namig Bruslju

Okoljski ministri so nadalje sprejeli deklaracijo o prometu. Zaradi nezadržnega naraščanja zlasti tovornega prometa pa se CIPRA ne more strinjati z oceno, ki so jo podali ministri, češ da se je prometna politika v vseh

alpskih državah «razvijala v pozitivno smer»: samo obseg težjega tovornega tranzitnega prometa prek Brennerja se je od začetka leta povečal za 20 %. Ravno tako CIPRA ne more razumeti prepričanja okoljskih ministrov, da naj bi zaradi začetka obratovanja novih železniških predorov v veliki meri «takoj» prišlo do preusmeritve prometa na železnico. Brez spremljajočih ukrepov prometne politike, kot je npr. uvedba takse za težji tovorni promet na evropski ravni, gradnja nove infrastrukture v glavnem ne bo dosegla namena. CIPRA zato izraža bojazen, da je osredotočenost na infrastrukturne projekte večjih razsežnosti pravzaprav odvratanje od nujno potrebnih ukrepov, ki bi bili takoj izvedljivi.

Nasprotno pa je pomembna izjava ministrov o nameri, da bo treba za težji tovorni promet v prihodnje upoštevati tudi eksterne stroške in jih zaračunati. Določen del cestne takse bo treba uporabiti tudi za železniško infrastrukturo. Tu se bo pokazalo, ali bodo alpske države v bližnji prihodnosti nastopile enotno in v Bruslju svoje zahteve uveljavile uspešneje kot doslej.

Nezadostno vključevanje regij in občin v proces izvajanja

CIPRA je prepričana, da se bo Alpska konvencija v praksi uveljavila le v primeru, če bo razpoznan njen pomen na regionalni in občinski ravni, zato je CIPRA ministre pozvala, naj k izvajanju Alpske konvencije občine in regije pritegnejo v večji meri. Alpska konvencija doslej ni razpolagala s skladom, ki bi lahko podprl delovanje mrež in izvajanje projektov. Ustrezne pobude so redke. CIPRA zato zahteva, da se zagotovijo finančna sredstva, s katerimi bo mogoče uresničevati Alpsko konvencijo.

Slovenska delegacija.

© CIPRA

Primer za belo knjigo

Ekološka mobilnost v dolini Vallée de la Clarée/F

Obremenjevanje okolja s hrupom, onesnaževanje zraka, uničevanje krajinske podobe, nezadovoljni turisti, izletniki in prebivalci: vse to so posledice prekomernih poletnih obremenitev s turističnim prometom v dolini Vallée de la Clarée v francoskem visokogorju. Na take razmere so se odzvali trije partnerji – departma Hautes-Alpes, interesna skupnost občin na območju Briançona in občina Néevache – in vzpostavili najprej poleti 2003, nato pa še v letošnjem letu stalno avtobusno linijo od Néevacheja do konca doline. Od 12. julija do 29. avgusta so na dan v obe smeri opravili kar 52 voženj. Ko so v visokogorski dolini zasedena vsa parkirna mesta, kar se pogosto dogaja že od devete ure dalje, ceste zaprejo za avtomobilski promet. Uspešnost pobude zagotavljajo nizke cene, saj vožnja v eno smer stane 1 evro oz. za 10 kart in za otroke do 12. leta starosti je treba plačati polovično ceno, ter učinkovito upravljanje. V letu 2004 so prodali nič manj kot 50.000 vstopnic, kar je 20 odstotkov več kot leto poprej. Kaj je pomembno? Da se sedaj ni več treba z avtomobilom peljati do Néevacheja, saj poleti avtobusi vozijo prek meje od železniške postaje v Briançonu do postaje v italijanskem kraju Bardonecchia, ustavijo pa se tudi v Néevacheju, od koder

obstaja povezava z dolino Vallée de la Clarée.

V letu 2005 bodo sistem ponovno uvedli in ga še izboljšali: pri dostopu v dolino bodo veljale strožje omejitve, na območju visokogorske doline se bo plačevala obvezna parkirna, naprodaj bodo kombinirane vozovnice po načelu Plačaj in se pelji (park-and-ride tickets), načrtujejo tudi razširitev parkirišča v dolini ter povišanje cen. Lastnik namerava dolgoročno uveljaviti sistem in doseči njegovo ekonomsko neodvisnost. Regionalni svet departmaja Hautes-Alpes želi tako vrsto mobilnosti uvesti tudi v drugih krajih, pobudo pa bi lahko posnemale številne druge doline v Alpah.

Dominique Caël, CIPRA Francija

Več informacij: mc.daumas@cg05.fr

Protokol o prometu – 9. člen:

Za trajnostno ohranitev in izboljšanje poselitvene in gospodarske strukture kot tudi rekreacijskih in priložnostnih aktivnosti v alpskem prostoru se pogodbenice zavezujejo, da bodo spodbujale vzpostavitev in razširitev uporabnikom prijaznih in okolju primernih sistemov javnega prometa.

© A. Béne / CDT05

Dolina Clarée (Hautes-Alpes): tako lepa, tudi brez avtomobila!

Primer za črno knjigo

Bavarska smučišča – zimska pravljica?

Ur. – Na avstrijske sosedice so upravljavci bavarskih žičnic doslej pogledovali z zavistjo: medtem ko so domače smučarske proge pozimi največkrat ostajale brez snega, je njihova konkurenca smučarske proge umetno zasnežila in tako svojim gostom omogočila smučanje. Ker zagotovila za ugodne snežne razmere v alpskih zimskošportnih središčih že dolgo ni več mogoče dati, je bavarski parlament v veliko zadovoljstvo lastnikov žičniških podjetij odobril olajšave pri pridobivanju dovoljenja za umetno zasneževanje. S sklepom parlamenta je obdobje, v katerem je dovoljena uporaba snežnih topov, sedaj podaljšana za dva meseca, kar pomeni, da bo v prihodnje umetno zasneževanje dovoljeno od srede novembra do konca marca tudi nad drevesno mejo.

Omilitev predpisov, ki urejajo področje umetnega zasneževanja, je odgovor vlade na domnevno zmanjševanje števila gostov v bavarskih smučarskih središčih in nastale finančne izgube. Vendar pa statistični podatki, ki jih je zbralo podjetje Bayern Tourismus Marketing, kažejo drugačno sliko: Bavarska naj bi v zadnjih petih letih doživela celo 12-odstotno rast števila gostov v zimski sezoni. Argument, da bo upo-

raba snežnih topov pripomogla k večjemu turističnemu povpraševanju v zimskošportnih središčih, torej ne drži. Okoljevarstveniki in parlamentarna opozicija so omilitev pogojev, ki veljajo za umetno zasneževanje, kritično ocenili kot zgrešen ukrep; vzrok za nastale težave je namreč dejstvo, da so v zadnjem obdobju količine zapadlega snega vedno manjše. Sama uporaba snežnih topov meri le na kratkoročno ustvarjanje dobička in tako v celoti zanemarija zasnovo trajnostnega turističnega razvoja. Škoda, ki jo bodo zaradi takega ravnanja utrpeli živali, rastline in tla, je očitna. Nesporno ostaja, da so posledica uporabe snežnih topov visoki stroški za porabljeno energijo in poraba ogromnih količin vode.

Več informacij: http://www.br-online.de/umwelt-gesundheit/thema/alpen_ski/abkommen.xml

Protokol o turizmu – drugi odstavek 14. člena:

Zakonodaje posameznih držav lahko dovolijo zasneževanje v obdobjih nizkih temperatur, specifičnih za posamezne kraje, predvsem za zavarovanje izpostavljenih delov smučišč, če to dovoljujejo krajevne vodne, podnebne in ekološke razmere.

© CIPRA

Trend, ki narašča: uporaba snežnih topov.

Hiše brez ogrevanja? Prava malenkost!

Že Sokrat naj bi dejal, da je v idealni hiši pozimi toplo, poleti pa hladno. Da je to uresničljivo v današnjem času tudi brez uporabe klasičnih sistemov za ogrevanje, dokazuje novi spletni portal CIPRE-International <http://www.climalp.info>, kjer se lahko seznanimo tudi s prednostmi, ki jih prinaša uporaba domačega lesa kot goriva ali gradbenega materiala.

© CIPRA

Ur. – Ekološko in energijsko neakovostne hiše, ki se gradijo danes, bodo na porabo energije in obremenjevanje podnebja vplivale še dolga desetletja. Pri novogradnjah kakor tudi pri ostalih zgradbah pa je mogoče z inteligentno solarno gradnjo ali sanacijo za 80 % do 90 % znižati potrebe po energiji, ki jo potrebujemo za ogrevanje prostorov. Pomembna novost torej, ki ni nikakršna «čarovnija», saj je izvedljiva z uporabo razpoložljivih gradbenih materialov in tehnik. Na spletnih straneh v štirih jezikih si lahko vsi, ki jih zanima gradnja, arhitekti, politiki in drugi zainteresirani preberejo izčrpne informacije o trajnostni in za naravne vire sprejemljivi gradnji in obnavljanju zgradb.

V poglavju «Energetsko učinkovite hiše» so prikazani različni nemški in švicarski gradbeni standardi, pojasnjeni so strokovni izrazi, najti je tudi informacije in praktične nasvete o novogradnji ali sanaciji objektov. Drug vsebinski sklop predstavlja verigo ustvarjanja vrednosti lesa, saj domači les, ki ga uporabljamo kot

gradbeni material in za kurjavo, ni le koristen za varstvo podnebja, temveč se z njim odpirajo tudi možnosti za ustvarjanje vrednosti na regionalni ravni. V rubriki Aktivno varstvo podnebja je pojasnjena povezava med ogrevanjem bivalnih prostorov in varstvom podnebja, uporabniki pa bodo tukaj našli tudi informacije o sivi energiji gradbenih materialov.

Rubriko vsebinsko zaokrožuje pregled možnosti za pridobitev sredstev podpore po posameznih alpskih državah, že uresničene «primere dobre prakse», informacije o prireditvah, seznam literature in glosar. Finančna sredstva za projekt je zagotovila lihtenštajska vlada. Poleg spletnih strani je bil izdelan tudi izčrpen osnovni dokument.

Osnovni dokument je v formatu PDF dosegljiv tudi na spletnem naslovu <http://www.climalp.info> (delit/fr/si).

Nov dosje alpMedia o umetnem zasneževanju

V Alpah je vedno več smučarskih prog, ki so opremljene s sistemom za umetno zasneževanje. Stališča, ki jih o tej problematiki zastopajo naravovarstveni in turistični krogi, si pogosto nasprotujejo. CIPRA je v zvezi s tem na spletnih straneh informacijske službe alpMedia v že preizkušeni obliki objavila nov dosje z naslovom «Umetno zasneževanje v alpskem prostoru» in v njem zbrala informacije s tega področja. Osnovni dokument dopolnjujejo številne novice, navedbe spletnih povezav ter podatki o publikacijah in prireditvah.

© CIPRA

Poročilo vsebuje različna dejstva o zasneževanju tako z ekološkega kot tudi z ekonomskega vidika. Uvodnemu poglavju o začetkih in razvoju umetnega zasneževanja sledijo opis načina delovanja, navedbe o porabi naravnih virov zaradi snežnih topov, prikaz današnjega stanja v Alpah, raziskava stroškov in razprava o učinkih umetnega zasneževanja na okolje. Osnovni dokument zaključuje poglavje o podnebnih spremembah in nadaljnjih razvojnih možnostih zimskega turizma.

Na območju Alp danes zasnežujejo okoli 24.000 ha površin smučarskih prog, kar predstavlja približno četrtno vseh smučarskih prog, pri čemer je opaziti trend izrazitega naraščanja. Kar se tiče umetnega zasneževanja alpskih smučišč, je na prvem mestu italijanska Južna Tirolska, kjer zasnežujejo že štiri petine vseh smučišč. Za hektar smučišča, ki jih zasnežujejo,

znašajo investicijski stroški 140.000 evrov. Samo v Avstriji so leta 2003 v sistem za umetno zasneževanje vložili 128 milijonov evrov.

V nasprotju z investicijskimi stroški so se zaradi naraščanja temperature povečali tudi obratovalni stroški, prav tako je narasla poraba naravnih virov, ki so potrebni za delovanje snežnih topov. Od leta 1970 dalje so se temperature v Švici zvišale v povprečju za 1,5 °C, obračunski modeli pa napovedujejo zvišanje za nadaljnjih 1,4 °C do 5,8 °C do konca tega stoletja. Na območju Alp na splošno ni mogoče več z gotovostjo računati na zadostne količine snežnih padavin, kar bi moralo postati izhodišče za razpravo o zavze-manju ali zavračanju umetnega zasneževanja.

Dosje:

http://www.alpmedia.net/d/dossier_detail.asp?DossierID=11&Sprache=5

CIPRA-Avstrija: stičišče delovanja za varstvo Alp

Na začetku julija prihodnje leto bo CIPRA-Avstrija organizirala slavnost ob tridesetletnici obstoja in ob tej priložnosti predstavila usmeritve delovanja za naslednje petletno obdobje. V celoti si CIPRA-Avstrija prizadeva delovati kot stičišče trajnostno usmerjene vseavstrijske alpske politike.

CIPRA-Avstrija je bila ustanovljena leta 1975. Organizirana je kot krovna organizacija. Avstrijska posebnost se kaže v tem, da so članice CIPRE-Avstrija poleg podpornih nevladnih organizacij na področju Alp tudi vse avstrijske zvezne dežele. Nevladne organizacije so:

- Delovna skupnost gorskih reševalnih služb in naravovarstvenih straž Avstrije,
- Prijatelji narave Avstrija,
- Avstrijsko združenje za varstvo Alp,
- Avstrijska planinska zveza,
- Avstrijska gozdarska zveza,
- Avstrijska zveza za varstvo narave,
- Avstrijski turistični klub,
- Centralni organ avstrijskih deželnih lovskih zvez
- Združenje avstrijskih speleologov.

Zaradi take ureditve lahko CIPRA-Avstrija igra vlogo informacijske in komunikacijske platforme za alpska vprašanja v celoti, zlasti še za najrazličnejše zadeve, povezane z Alpsko konvencijo, kar ji zagotavlja mesto enega osrednjih akterjev v Alpah.

Predsednik CIPRE-Avstrija je Norbert Weixlbaumer, strokovnjak za družbeno geografijo na Univerzi na Dunaju, direktorica je Birgit Karre, po poklicu biologinja, Stefan Cuypers, pravnik, pa vodi Urad Alpske konvencije pri CIPRI-Avstrija v Innsbrucku. CIPRA-Avstrija je kot samostojno področje organizirana v Okoljskem krovnem združenju.

Od podnebnih sprememb do širitve smučarskih območij

Poleg Alpske konvencije, ki je ključno področje delovanja, so pomembne naloge CIPRE-Avstrija tudi zavzemanje za izredno aktualne alpske teme, obveščanje javnosti in odnosi z javnostmi. Za oblikovanje ključnih vsebin je bila v avstrijskem odboru CIPRE ustanovljena delovna skupina, ki jo sestavljajo po en predstavnik iz vsake dežele in nevladnih organizacij ter predstavnik Urada Alpske konvencije in sekretariata. Trenutno je v pripravi področje podnebnih sprememb na območju Alp, ki bo na programu prihodnje leto.

Namen je razviti razpravo o problematiki segrevanja podnebja in njegovih posledic na lokalni ravni neposredno v lokalnih skupnostih in te podpirati pri obliko-

vanju strategij za reševanje tovrstne problematike. Prizadevanja pri tem ne bodo usmerjena le v sodelovanje z Omrežjem občin «Povezanost v Alpah», temveč tudi z drugimi odbori CIPRE in partnerskimi organizacijami. Prav tako pomembno delovno področje je popisovanje širitve smučišč na območju Alp.

Urad Alpske konvencije – informativno stičišče v Innsbrucku

Za poglobljeno težišče delovanja CIPRE-Avstrija, ki ga predstavlja Alpska konvencija, je bil v Innsbrucku, sedežu Stalnega sekretariata Alpske konvencije, ustanovljen Urad Alpske konvencije. Njegova naloga je podpreti proces izvajanja Alpske konvencije in vseh pripadajočih protokolov v Avstriji.

Protokoli so Avstriji začeli veljati 18. 12. 2002, s tem pa se je težišče delovanja Urada Alpske konvencije usmerilo v prizadevanja za njihovo dejansko kot tudi pravno izvajanje na celotnem območju veljavnosti Alpske konvencije. Komunikacija s sodelujočimi institucijami in območnimi skupnostmi javnega prava, odnosi z javnostmi in mediji, pravne ekspertize ter stališča o zakonodajnih in uradnih postopkih naj bi pripomogli, da bi javnosti približali in jo seznanili s tistimi dogovori, ki so bili sklenjeni na podlagi Alpske konvencije in imajo vlogo pravno zavezujočih instrumentov oblikovanja za trajnostni razvoj.

V Uradu Alpske konvencije bodo informacije, ki jih potrebujejo za spodbujanje izvajanja vsebin izvedbenih protokolov v smislu lastnih interesov, dobili tudi zainteresirani alpski prebivalci ter organizacije za varstvo narave in zdravstveno varstvo. Urad izdaja štirikrat letno tudi časopis «Alpska konvencija: vprašanja – odgovori – perspektive», ki obvešča o aktualnem razvoju na nacionalni in mednarodni ravni.

Priključitev prostorov Urada Alpske konvencije CIPRE-Avstrija strokovnemu oddelku za prostorsko planiranje in varstvo narave pri Avstrijski planinski zvezi v Innsbrucku pa je omogočila, da lahko urad na vseh bistvenih področjih enakovredno deluje pri reševanju zadev, ki se nanašajo na Alpsko konvencijo.

Vse informacije o dejavnostih CIPRE-Avstrija na spletnem naslovu <http://www.cipra.at>.

Predsednik Norbert Weixlbaumer...

...direktorica Birgit Karre...

...in vodja Urada Alpske konvencije Stefan Cuypers.

Zahvala Andreasu Weissnu

© CIPRA

Andreas Weissen,
predsednik CIPRE-
International od
1995 do 2004.

Ur. – Funkcijo predsednika CIPRE-International je Andreas Weissen opravljal celo desetletje, od 1995 do 2004. Ta čas je močno zaznamovala njegova vsestranska prisotnost v alpskem svetu, s svojim humorjem in temeljitim strokovnim znanjem je bil zelo priljubljen v najrazličnejših krogih, tudi kot predavatelj z odličnim znanjem jezikov, kot avtor ostre besede ali pa kot zabavni spremljevalec z alpskim rogom in pripovedkami iz Valaisa.

Njegova radovednost in veselje do potovanja sta ga pripeljala v marsikateri košček Alp, prepešalil je veliko poti. Najverjetneje je bil tudi prvi predsednik CIPRE brez voznškega dovoljenja. Ker je poznal najrazličnejše »podobe« življenja, je resno jemal tudi lokalne zadeve in interese in vedel, kako jih vpeti v večji, mednarodni okvir.

Andreas Weissen se ni nikoli bal konkurence, zato je CIPRA lahko pod njegovim predsedstvom sodelovala z najrazličnejšimi skupinami. »Čim več ljudi se ukvarja z

enakimi temami, tem bolje je: med seboj se morajo dogovarjati, delovati morajo na področjih, ki jih obvladajo«, se je glasil njegov kredo, ki je bil najbrž tudi razlog, da je kmalu po izvolitvi za predsednika CIPRE to organizacijo prestrukturiral – položaj predsednika je »oslabil«, okrepil pa položaj podpredsednika in blagajnika. V »Weissnovem obdobju« je bila opravljena pomembna preureditev in profesionalizacija sekretariata CIPRE. Predsednik je bil v sekretariatu sicer prisoten, vendar ni nikoli deloval »oblastniško«. Njegovo zaupanje je kolektiv v Schaanu spodbujalo k samostojnosti in ustvarjalnosti. Andreas Weissen je vedno znova tudi poudarjal pomen večjezičnosti znotraj CIPRE in vodil ustrezno kadrovske politiko.

Posebno skrb je Andreas Weissen posvečal alpskim mestom. Boril se je proti klišejskemu prikazovanju Alp kot dežele, kjer je doma deklica Heidi, in zato z veseljem sodeloval v žiriji Interesne skupnosti Alpsko mesto leta. Vsaj to funkcijo pa bo Andreas Weissen opravljal za CIPRO tudi v prihodnje.

Izid te številke biltena CIPRA-Info je
finančno podprl sklad Aage V. Jensen
Charity Foundation iz Vaduza (FL).

Adressrichtungen nach A1, Nr. 552 melden. Zutreffendes durchkreuzen – Marquer ce qui convient Porre una crocette secondo il caso	
Weggezogen: Nachsendefrist abgelaufen A démenagé: Délai de réexpédition expiré Trabocato: Termine di ispezione scaduto	Adresse ungenügend insuffisante indirizzo insufficiente
Ur- bekannt Inconnu Scono- scuito	Nicht- abgehoht Non reci- Non ritirato
Annahme verweigert Refusé Respinto	Gestorben Décédé Deceduto

KOLOFON

Obvestila CIPRE
izhajajo 4-krat letno

Uredništvo (Ur.): Andreas Götz, Michel Revaz, Wolfgang Pfefferkorn, Stefanie Hass, Felix Hahn, Nicole Sperzel – CIPRA-International – drugi avtorji: Dominik Siegrist, Dominique Caël, Birgit Karre, Stefan Cuyper – Prevodi: Christine Breuss, Nataša Leskovic Uršič, Marcella Morandini, Stefanie Fuchs – Pri ponatisu zalelena navedba vira – Natisnjeno na recikliran papir – Nemška, francoska, italijanska in slovenska izdaja – Layout: Stefanie Hass, Petra Beyrer, Stefanie Fuchs – Celotna naklada: 11.000 – Tisk: Gutenberg AG, Schaan/Liechtenstein

CIPRA-International, Im Bretscha 22, FL-9494 Schaan,
tel.: 00423 237 40 30, faks: 00423 237 40 31, cipa@cpra.org, www.cpra.org, www.alpmedia.net

Nacionalni odbori:

CIPRA-Deutschland, Heinrichgasse 8, D-87435 Kempten/Allgäu
tel.: 0049 831 52 09 501, faks: 0049 831 18 024, info@cpra.de, www.cpra.de

CIPRA-France, 5, Place Bir Hakeim, F-38000 Grenoble
tel.: 0033 476 48 17 46, faks: 0033 476 48 17 46, cpra-france@wanadoo.fr

CIPRA-Italia, Via Pastrengo 13, I-10128 Torino
tel.: 0039 011 54 86 26, faks: 0039 011 503 155, cpra@arpnet.it

CIPRA-Liechtenstein, c/o LGU, Im Bretscha 22, FL-9494 Schaan
tel.: 00423 232 52 62, faks: 00423 237 40 31, info@gu.li, www.lgu.li

CIPRA-Österreich, c/o Umweltdachverband, Alserstrasse 21/1/5, A-1080 Wien
tel.: 0043 1 40 113 36, faks: 0043 1 40 113 50,
cpra@umweltdachverband.at, www.umweltdachverband.at/cpra

CIPRA-Schweiz, Hohlstrasse 489, CH-8048 Zürich
tel.: 0041 1 431 27 30, faks: 0041 1 430 19 33, cpra@cpra.ch

CIPRA-Slovenija, Večna pot 2, SI-1000 Ljubljana
tel.: 00386 1 200 78 00 (int. 209), cpra@gozdis.si, www.zrc-sazu.si/cpra/

Regionalni odbor:

CIPRA-Südtirol, c/o Dachv. f. Natur- u. Umweltschutz, Kornpl. 10, I-39100 Bozen
tel.: 0039 0471 97 37 00, faks: 0039 0471 97 67 55, info@umwelt.bz.it, www.umwelt.bz.it

Podporni član:

Nederlandse Milieu Groep Alpen (NMGa), Keuchenushof 15, NL-5631, NG Eindhoven
tel.: 0031 40 281 47 84, nmga@bergsport.com, www.nmga.bergsport.com